

„Őrizzük, tartsuk fenn emlékeinket,
gyűjtsük össze töredékeinket,
nehogy elveszenek végleg,
s ezáltal is üresebb legyen a múlt,
szegényebb a jelen és kétesebb a jövő.”

Cato

Válogatás a „**Fehérpartok**” **alján** címmel készülő
helytörténeti kiadványból.

(szerkeszti: Heinrich Pál)

Kleidin Hugó

Emléket kell állítanunk itt a mi Hugónknak, aki 20 évvel ezelőtt Balatonvilágoson először felhúzta a Balatoni Yacht Club kék-sárga lobogóját. Amikor először tisztelegtünk a büszke kis lobogó előtt.

A Balatoni Yacht Club első alakuló ülésén, akik ott együtt voltunk, igazán nem felejtettük el nevét. Működése, vasszorgalma, fáradhatatlan agilitása új fejezetét nyitja meg a magyar vitorlás sportnak. Nevéhez nemcsak a BYC alapítása, de a magyar vitorlás sport reneszánszának fénye fűződik.

Ő vállalta a legnehezebb feladatot, az organizálást, a névtelen munkát az irodákban és lelket ölő hosszú tanácskozások, ülések alatt. Soha senki annyit nem tett és adott a vitorlás sportnak, mint ő. Nincs kifejezés arra, milyen fáradhatatlan, milyen szorgalmas volt.

Életének legnagyobb részét egy lobogó egyszerű, de becsületes szolgálatában töltötte. Senki nála soha jobban clubját nem szerette. A club és magándolgai, élete egyik volt. Bár a club miatt sok hivatali nehézsége volt, kitartott a lobogó mellett.

Keveset mondunk, ha azt írjuk, hogy egy életet adott oda a clubnak. De milyen életet, milyen energiát azt csak azok tudhatják, akik mellette álltak és segítettek vagy gáncsolták. Most valljuk be őszintén, Kleidin Hugó kedves barátunkat sokan nem akarták megérteni, mert a megértés munkával, áldozatos élettel járt. A szó teljes értelmében súlyos és áldozatos volt ez a munka. Az anyagi helyzet, rendkívüli pénztelenség szinte megoldhatatlan feladatok elé állították, s ilyenkor ultima ratio mindig ott volt ő segítséggel, ez a lelkes sportember – rendkívüli elfoglaltsága miatt – alig tudott vitorlázni. Egyszerűen nem volt rá sohasem ideje. Mikor mások, a versenyek startjánál hódolnak a vitorlázás művészetének, ő zsúriskedett, számolt, jegyzett. Egy személyben volt mindenese a clubnak. Fanatizmusa, végtelen szuggesztív személye volt az, ami megadta azt a lelki erőt, ami a teljes eredmények eléréséhez szükséges volt.

Ugyan volt-e valaki, eszébe jutott-e valakinek, hogy

A balatoni vihar- jelző-szolgálat megnyitása

A Magyar Vörös Kereszt Egylet mentésügyi osztálya útján országosan megszervezte a vízi bal-esetek elleni megelőző védekezést és vízbőlmentő és viharjelző állomásokat állított fel a Balaton mentén. A munka most már az egész Balaton területén befejeződött és a szolgálat ünnepélyes megnyitása július 8-án Siófokon lesz. A Balaton mentén a viharjelző-állomások Balatonföldvár, Szemes, Lelle, Balatonboglár, Fonyód, Keszthely, Badacsony, Révfülöp, Tihany, Balatonfüred, Alsóörs, Balatonalmádi, Balatonkenese és Balatonvilágos fürdőhelyeken vannak, és ezeket a balatoni parancsnokság székhelyéről, Siófokról központilag irányítják. A balatoni viharjelző-állomások megszervezését és felállítását Máty Dezső alezredes, a MAC motorsportosztály agilis vezetője a Magyar Vörös Kereszt balatoni viharjelző-állomásainak központi parancsnoka végezte. A balatoni vízbőlmentő- és viharjelző állomások ünnepélyes megnyitása a MAC és BYC július hó 8-i balatoni sportnapján lesz, amikor a gazdag program keretében az egész Balatonra kiterjedőleg bemutatják a viharjelzések jelentőségét.

Forrás:

Pesti Hírlap,
1934. július 7.

a húszéves ünnepségek során e talpig hajós embernek megszorítsa a kezét? Volt-e valaki, aki az ünnepések sorozatában megtalálta volna őt, aki szerényen elvonult és mindenkor igyekezett észrevétlen maradni?

Kleidin Hugó a modern mai lüktető clubéletben szerényen visszavonulva, talán egy kicsit keserű szájjal, de befelé örvendezve nézi nagy munkájának eredményét. Névtelen, hőse akar maradni a magyar vitorlássport megteremtésének, újjáfejlesztésének. Mi pedig e sorokban megpróbáljuk megköszönni egy élet szorgalmas munkáját a Balatoni Yacht Club húszéves évfordulóján.

Kleidin Hugó clubtársunk, háromszoros hurrá!

Fiatalok, legyen előttek példa, hogy lehet a clubot szeretni!

✍ Szindbád

Forrás:

Magyar Fürdőélet,
1933. március 15-31.

A Balatoni csata III.

(részlet)

(4. rész)

Március 15-én a szovjet 26. hadsereg egész arcvonalán csak helyi jelentőségű harcok folytak. A német I. lovashadtest jobbszárnyán összpontosított magyar 25. gyaloghadosztály csapatai a nap folyamán a balatonszabadi szőlőhegyeken több kudarcba fulladt ellenlökést hajtottak végre. A legjelentősebb sikereket az I. lovashadtest balszárnyán összpontosított magyar 14. gyalogezred I. és III. zászlóalja érte el, mikor a reggeli órákban Lajoskomárom felől betört Mezőkomáromba és heves utcai harcok után a községet elfoglalta.

Március 16-án a hadműveleti terveknek megfelelően a Sió-csatorna vonalán összpontosított szovjet 104., 135. és 33. lövészhadtestek csapatai csak helyi jelentőségű harcokat folytattak. A siófoki hídfőben összpontosított szovjet 151. lövészhadosztály reggel 08 órakor ezrederejű és harckocsikkal támogatott csapást mért a magyar 25. gyalogezred védelmi vonalaira. Néhány órás harc után a magyar gyalogság kiűrtette a Pusztatorony elnevezésű terepszakaszt és visszavonult második állásába. A hátráló magyar csapatok támogatására az Alsótekeres körzetében összpontosított magyar 25. és 37. tábori tüzérosztályok ütegei, valamint a 153. fővezérség közvetlen - sorozatvető osztály 1. és 2. ütege tűzcsapásokat mértek a Balatonszabadiban gyülekező szovjet lövész- és harckocsizó csapatokra.

Március 17-én a Sió-csatorna frontszakaszon a hadműveleti terveknek megfelelően továbbra is csak helyi jelentőségű harcok folytak. A nap folyamán a 3. Ukrán Front és 26. hadsereg vezetési törzsei a siófoki hídfőbe irányították az eddig hadműveleti tartalékban álló 5. gárda lovashadtest 11., 12. és 63. lovashadosztályait, valamint az 54., 60., 71. harckocsizó és 1896. könnyű rohamlöveg ezredeket. (Összesen kb. 30 darab páncélossal.) A lovashadtest hadműveleti

feladata az volt, hogy a 104. lövészhadtest által biztosított siófoki hídfőből március 20-án hajnalban Lepsény- Balatonfőkajár főirányba törjön előre. A szembenálló arcvonalban viszonylagos nyugalom volt a nap folyamán, csak a magyar 25. gyaloghadosztály védelmi vonalai mögött összpontosított 153. sorozatvető - osztály mért területtűzcsapásokat a szovjet harckocsizó erők gyülekezési körzetét képező Balatonszabadi községre.

A Balatonszabadi és Mezőkomárom közti arcvonalszakaszon a szovjet 104. lövészhadtest csapatai a nap folyamán hét ízben hajtottak végre ezred és zászlóerejű csapást a német 3. lovashadosztály állásai ellen. Annak ellenére, hogy a szovjet támadócsoportokat hat harckocsi támogatta, jelentős eredményt nem értek el.

Hadiesemények március 18-án a szovjet 26. hadsereg sávjában

Mivel a nap folyamán tovább tartott a szovjet 5. gárda lovashadtest felvonulása a siófoki hídfőbe, a 93. lövészhadosztály sorozatos figyelemelterelő jellegű csapást mért a szembenálló magyar 25. gyaloghadosztály védelmi vonalaira a Balatonszabadi-Fürdőtelep és Balatonszabadi közti terepszakaszon. A reggeli és délelőtti órákban Balatonszabadi körzetéből két szovjet lövész-zászlóalj nyomult előre: az egyik a községtől északra emelkedő Csaphegyig tört előre, a másik pedig a községtől 5 km-re északkeletre húzódó szőlőhegyek irányába nyomult előre.

Mivel a magyar 25. gyalogezred zászlóaljai képtelenek voltak feltartóztatni a szovjet gyalogságot, a déli órákban a német 3. lovashadosztály 32. lovasezredének néhány harccsoportját és a 69. páncélvadász-osztály rohamlövegeit vetették be. A harcok középpontját képező 155. magassági pont körzetében vetették be a Dég körzetéből visszavont német 31.

lovasezredet is.

A Gamászapusztától délre kialakult súlyos helyzet miatt, a védelmi körzet vezetését a német 3. lovashadosztály parancsnokságára bízták. (Pk.: Groeben vezérőrnagy.) Így a magyar 25. gyaloghadosztály teljesen német vezérlés alá került. Ugyanakkor a magyar 25. gyaloghadosztályt maximális erőre töltötték fel. A Balatonszabaditól északra harcoló magyar 25. gyalogezred mellett ebben a sávban vetették harcba az eddig az I. SS páncélos hadtestnek alárendelt 1. gyalogezred három zászlóalját, a 25. felderítő zászlóalját, valamint a 25. páncélvadász-osztály 15 db „Hetzer” mintájú rohamlövegét is. A magyar 14. gyalogezred két zászlóalját ugyancsak a 25. gyaloghadosztály alárendeltségébe utalták.

Március 19-én 14 órakor a Velencei-tó és a Balaton közti 80 km-es arcvonalat a német 6. hadsereg vezetési törzse vette át. Ennek jobbszárnya, a Sárvíztől a Balatonig az I. lovashadtest vezetése alá került.

Este 22 órakor elrendelték az I. lovashadtest 45 km-es frontszakaszának 25 km-re való lerövidítését. Ennek értelmében a német 23. páncélos 4. és 3. lovashadosztályok, valamint a magyar 25. gyaloghadosztály parancsot kaptak arra, hogy vonuljanak vissza a Nagyláng, Lobbmajor, Kisláng, Enying és Balatonvilágos vonalra.

Éjszaka 22 órakor az Ozora és Mezőkomárom terepszakaszon védő német 4. lovashadosztály hat német és négy magyar zászlóalja ugyancsak visszavonult a Középbogárd, Lajoskomárom déli széle és Mezőkomárom északi széle vonalra. A hátráló német és magyar csapatokat a 70. páncélvadász-osztály öt rohamlövege biztosította. A Kabóka-patak torkolata, Nagykestván és Balatonszabadi-Fürdőtelep vonalon védő német 3. lovas- és 25. magyar gyalogos hadosztályok az éjszaka folyamán nem vonultak vissza.

Március 19-én késő éjszaka, a gyalogsági állások mögött húzódó 20. és 25. páncélvadász-osztályok páncéltörő lövegállásaiban egy német motorkerékpáros hírvívó járt végig. Elmondta, hogy a légi felderítés Siófok és Siómaros körzetében nagy szovjet gyalogsági és harckocsizó erőket észlelt. A hír vétele után a tüzerek nagy

mennyiségű löszert halmoztak fel a lövegállásokban. Az éjszaka a megszokott módon telt el. Időnként szovjet PO-2-es kétfedelű könnyűbombázók jelentek meg világító-rakétákat és világítóbombákat oldottak ki, s azok fényében a gyalogsági és tüzériai állásokat bombázták.

Annak ellenére, hogy a kitűzött hadműveleti tervek értelmében a 9. gárdahadsereg nem érte el a Balaton északi partvidékét, március 20-án reggel a szovjet 26. hadsereg támadása megindult a Siófok és Simontornya közti vonalról. Reggel 06 óra 40 perckor a 26. hadsereg arcvonalán felvonult szovjet tüzériai tűzcsepések és pergőtűze zúdult az I. lovashadtest teljes védelmi vonalára. A tizenöt perces tüzériai előkészítés után, elsősorban a siófoki hídfőben összpontosított szovjet 5. gárda lovashadtest előrevetett osztagai és zászlóaljai törtek előre. Reggel 07 órától déli 12 óráig heves harcok alakultak ki a Sáfránykert-dűlő, Pusztatemplom, Csap-hegy és Öreg-hegy terepszakaszon. Az itt védő magyar 1. és 25. gyalogezredek közel ötórás harc után, déli 12 óra körül megkezdték a visszavonulást.

A hátráló magyar csapatok támogatására harcba vetették az eddig második vonalban levő német 3. lovashadosztály négy zászlóalját, valamint a 69. és 1335. páncélvadász-osztályok rohamlövegeit. Délután 16 órára a Balatonvilágos vasútállomás, Alsótekeres, Józsefkút, Enying nyugati és délnyugati széle vonalon sikerült a szovjet csapatok előnyomulását néhány órára lefékezni.

A déli órákra a Külsőtelek és Kustány-hegy vonalon védő magyar védelem is összeomlott. A magyar csapatok Enying déli szélére vonultak vissza, a Pátapuszta körül összpontosított tüzériai pedig Lepsénybe hátrált. Délután 17 órára a magyar 25. gyalogos és a német 3. lovashadosztályok ideiglenesen stabilizálták frontvonalukat.

Vége következik

Forrás:

Veress D. Csaba:
A Balatoni csata

Szántanak, vetnek a balatonvilágosi határban

Traktor dübörög a szántóföldön. Kéményéből füst csapkod a levegőbe. A gép mögötti kettes eke hasítja a földet. Szaporodnak a barázdák. A traktoros időnként visszatekint. Vidámság ül az arcára. Nagy darab földet felszántott a mai napon.

Fiatalember a traktoros. Alig 21 éves. De már két éve szánt. Úgyes legény. Jól dolgozik. Erre ösztönzi becsülete és keresete. No, meg az is, hogy kiszista, a közelmúltban vették fel a KISZ-tagok sorába.

Molnár Sándor traktoros szereti a mesterségét. Meglátszik a munkáján. Elégedettek vele a balatonvilágosi tsz-tagok. A rossz, kedvezőtlen időjárás ellenére is felszántott március 28-ig vagy 20 holdat. A felszántott terület pedig egyre növekszik. Úgy, ahogy az idő javul.

A tavaszi munkák zömét két gép végzi majd el a világosi Petőfi Termelőszövetkezetben. Sok munka vár rájuk. Összesen 120 kat. holdon vetnek tavasziakat, emellett nehézfogasolják az őszi szántásokat és hengerelik az őszi vetéseket.

Szántani keveset kell. Mindössze 30 hold maradt szántatlan az ősszel. Ezt néhány nap alatt elvégzik a traktorosok. Utána vetésre készítik elő a talajt, majd vetnek. Sietnek. Sürget az idő. Tavaly ilyenkor már a cukorrépa, takarmányrépa és a zabosbükköny is a földben volt. Az idén ezután kerül sor a vetésre. De ki tehet erről? Egyedül az időjárás.

Jól trágyáztak az itteni földek. Lesz termés bőven. Az idén 65 holdat láttak el istállótrágyával a tagok. Ezenkívül elszórtak 520 mázsa műtrágyát.

Mit vetnek a földbe? Tavaszi árpát 20 holdon, zabot és zabosbükkönnyt 55 holdon, cukorrépát 10 holdon, takarmányröpát 6 holdon, napraforgót pedig 15 holdon vetnek. Ezek rövidesen a földbe kerülnek. Később még elvetnek 10 hold szójababot, 10 hold kiskvárdai rózsaburgonyát és 50 hold kukoricát.

A hosszú tél után csontjukat ropogtatják az emberek. A határba kíváncsognak. A vágyuk fokozatosan teljesül. Ha az idő kedvez, rövidesen annyi dolguk lesz, hogy alig győzik erővel. De már most is akad munka. A kertész a kertészetben, a többiek a földeken dolgoznak. Még kevés ugyan a tenivaló, de egyre szaporodik. A melegágyak folyamatosan készülnek. Többségük bevetésre várakozik.

Már földben melegszik a paprika és a dinnyemag, s a dohánypalántákhoz is készen áll a melegágy. Az idén 10 holdon termelnek dohánnyt. Sok munka van vele, de megéri. Tavaly is jó bevételhez juttatta a termelőszövetkezetet.

Rövidesen teljes lendülettel beindul a vetés. A Berhidai Gépállomás 30 soros zeteros vetőgépe mellett, három fogatos vetőgép is dolgozik majd a tsz földjén. Április első hetében nem lesz vetetlen terület ezen a tájon. Minden erőt mozgósít erre a termelőszövetkezet. A magnak mielőbb magágyba kell

kerülnie. Ezért dolgoznak az emberek és a gépek.

Volt elegendő idő a felkészülésre. Ezt kihasználták a tsz-tagok és a traktorosok. S most, az emberek frissek, ruganyosak, a traktorok ápoltak, üzemképesek. A vetőgépek, fogasok kijavítva, s munkára alkalmasak. Nem lesz hát zökkenő a tavasszal.

Hasznos segítség a gép. Gyorsabb, olcsóbb mint a ló-, vagy ökörfogat. A géppel művelt föld több és jobb termést ad. Ezt jól tudják a világosi tsz-tagok. Ezért dolgoztatnak géppel. Az itteni emberek nem kullognak többé barázdában, nem nógatnak lovat vagy ökröket.

Helyettük és értük dolgozik a gép.

✍ Kása András

Forrás:

Középdunántúli Napló, 1958. április 2.

Erdősávokat létesítenek Balatonvilágoson

A balatonvilágosi Petőfi Tsz. részbeni klímaváltozást szeretne végrehajtani. A kopár területen erdősávokat létesítenek. Egy-egy erdősáv 1-1- méter szélességű lesz. Ez területileg 17 holdat jelent. Az erdősávok hosszúsága mintegy 9,5 – 10 kilométert tesz majd ki. A munkákat az aratás és cséplés befejeztével megkezdik.

Forrás:

Középdunántúli Napló, 1958. július 20.

Szépül Balatonvilágos

A Balatonvilágoson lévő, Mészöly Gézáról elnevezett kilátó környékét fásítja, parkosítja a tanács a múlt évben befizetett üdülési díjakból.

Ugyancsak itt 120 ezer forintos költséggel a Balatoni Intéző Bizottság támogatásával egy strandot létesítenek, egyrészt az itt üdülő vendégek, másrészt a község lakosságának örömeire.

A dolgozó parasztság a strand feltöltéséhez és általában a földmunkákhoz nyújt segítséget.

Forrás:

Középdunántúli Napló, 1958. március 21.